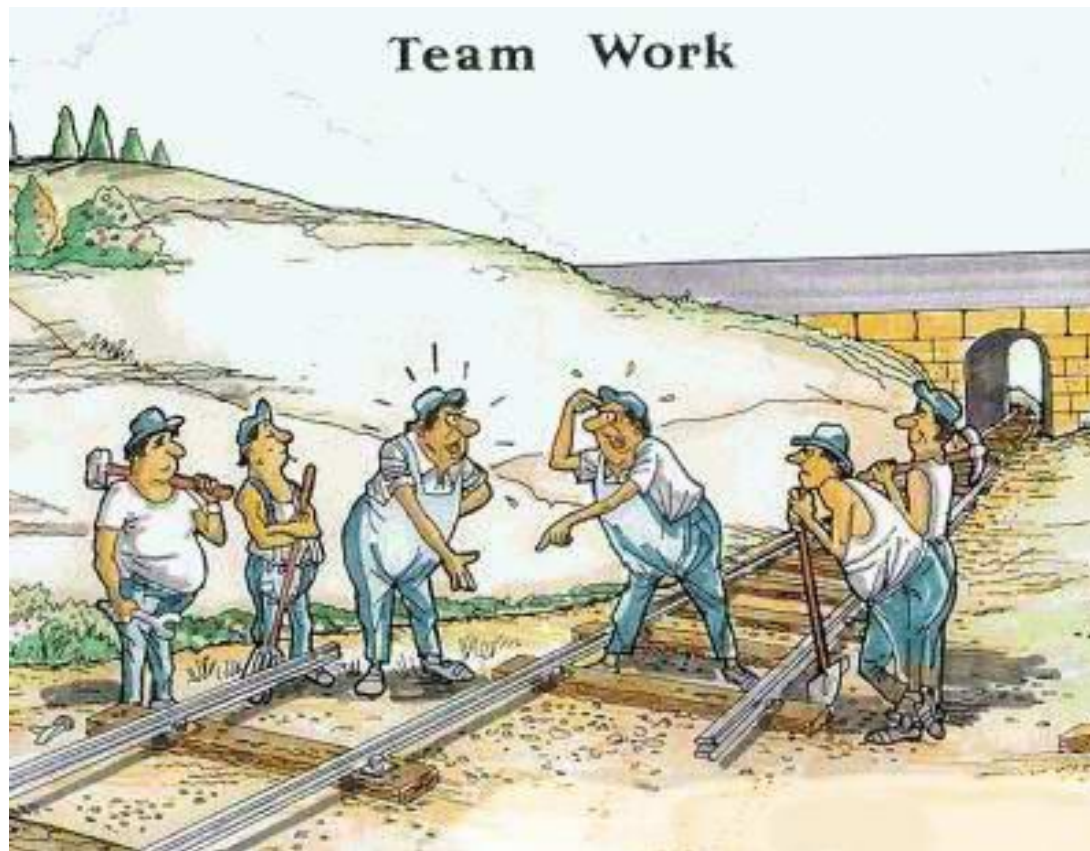

Savarankiško studijavimo gebėjimų ugdymo principai

Savarankiškas studijavimas

- **Tai ne tobulas atkartojimas to, kas buvo mokoma, o aktyvus prasmių kūrimo procesas, kurio metu atsiranda asmeninės interpretacijos to, kas buvo perteikta.**
- **Tai sąvokų ir interpretacijų sujungimas taip, kad būtų sukurta nauja prasmė ir suvokimas.**

Kodėl studentai demonstruoja per mažai savarankiškumo studijuojant?

Todėl, kad jie nemąsto?

Studentams sunku:

- **Paversti studijavimą funkcionaliū t.y. :**
 - **atpažinti sąlygas, kurioms esant sąvokos pritaikomos ir yra naudingos.**
 - **panaudoti žinias atliekant įvairias užduotis studijų procese.**
 - **giliai ir aktyviai studijuoti, įsitraukti į studijavimo procesą.**

– *Visi mąsto- tokia mūsų prigimtis. Bet didžioji dalis mūsų mąstymo, palikto likimo valiai, yra šališka, iškraipyta, dalinė, neišmani ar su išankstiniu nusistatymu. Tačiau mūsų gyvenimo ir to, ką gaminame, padarome ar sukuriame, kokybė priklauso būtent nuo mūsų minčių kokybės. Menkavertis mąstymas brangiai kainuoja tiek pinigais, tiek gyvenimo kokybe, todėl mokėjimą mąstyti reikia sistemingai lavinti.*

Prielaidos, motyvuojančios savarankiškai studijuoti

- 1. Studentas turi matyti studijuojamo dalyko vertę;**
- 2. Studentas turi tikėti, kad gali;**
- 3. Veiklą ir mąstymą skatinantys tikslai;**
- 4. Informacijos struktūriškumas ir jos prasmė;**
- 5. Laikas ir kartojimas;**
- 6. Dalyko studijavimas leidžia įgyti įgūdžių, o kartu išmokti ir turinio;**
- 7. Atsakas ir dialogas studijuojant.**

Studijuojamo dalyko vertė siejama su:

- **Dalyko pavadinimu;**
- **Dalyko turiniu;**
- **Dalyko tikslais;**
- **Organizavimo patirtimi, istorijomis;**
- **Dėstytojo asmenybe;**
- **Įvertinimu (balais);**
- **Kita?**

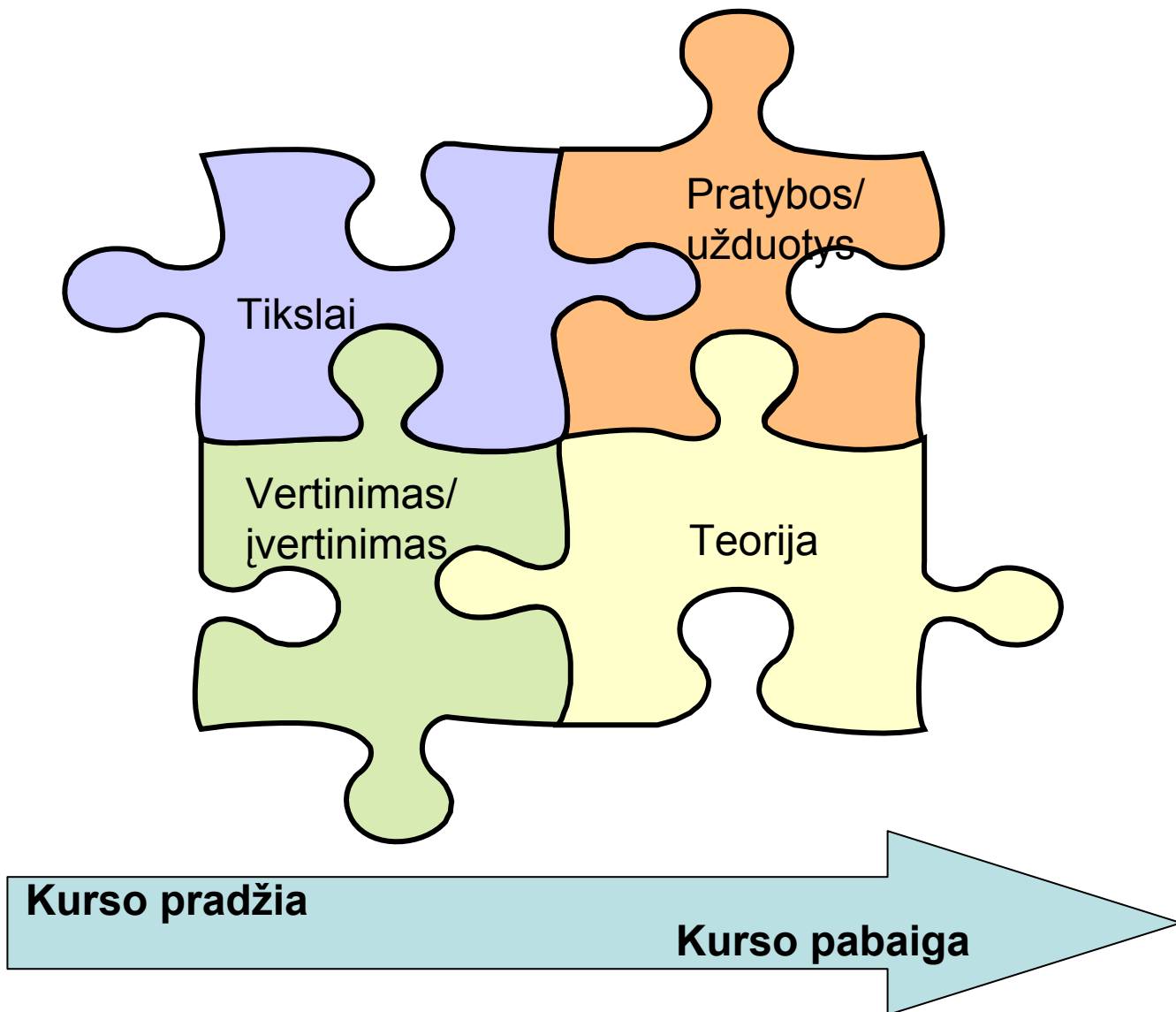
Studento pasitikėjimo stiprinimas

MOTYVACIJA

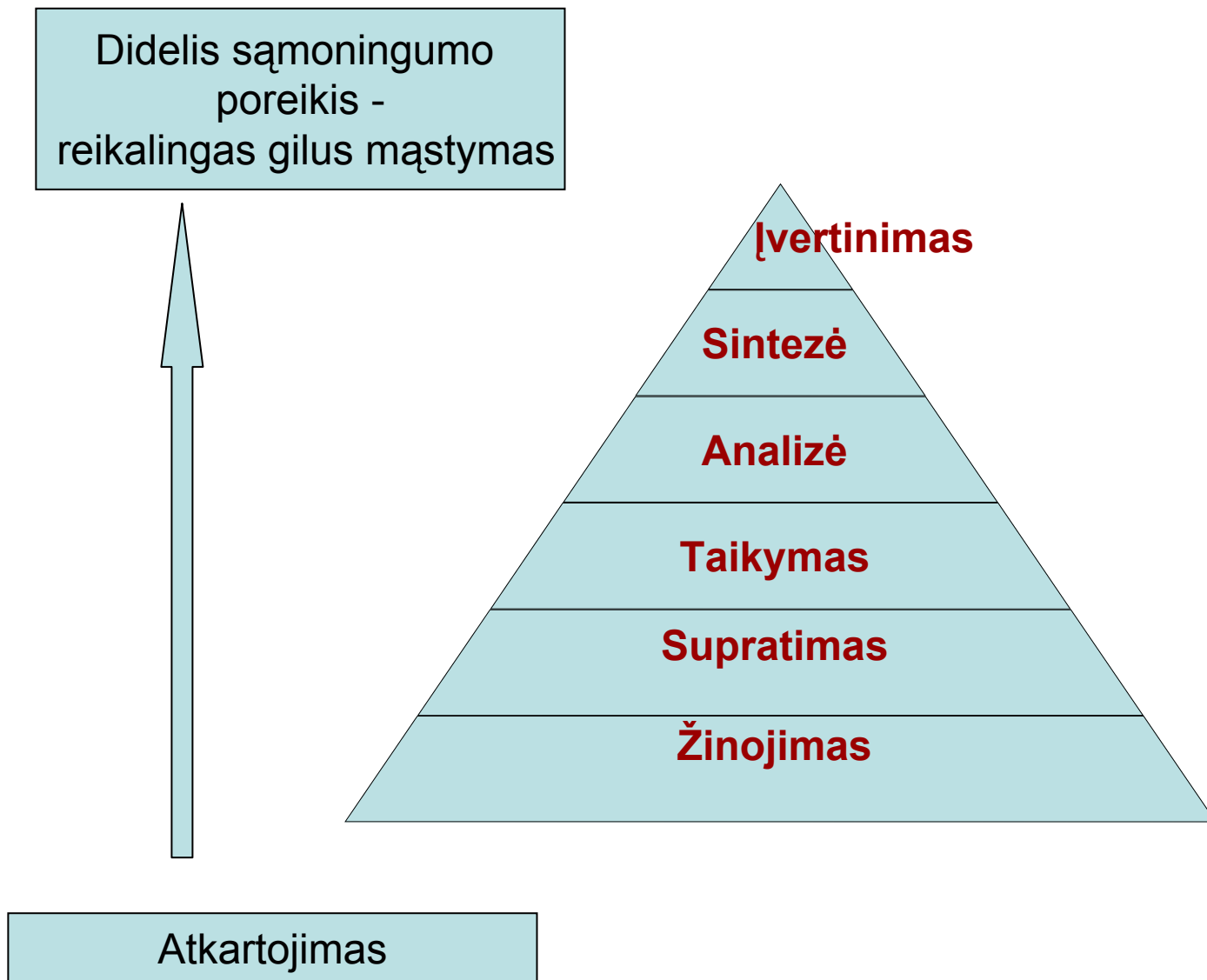
=

TIKĖJIMASIS x VERTYBĖS

Studento pasitikėjimą stiprina užduočių dermė ir adekvatumas tikslams

Veiklą ir mąstymą skatinantys tikslai (I)

Veiklą ir mąstymą skatinantys tikslai (II)

- Daugelis studijuojančiųjų įsitikinę, kad
“apibūdinti”,
“papaiškinti”,
“išanalizuoti”,
”įvertinti”
reiškia tą patį: ”parašyti apie....”.**

Mąstymą skatina veiklos diferencijavimas.

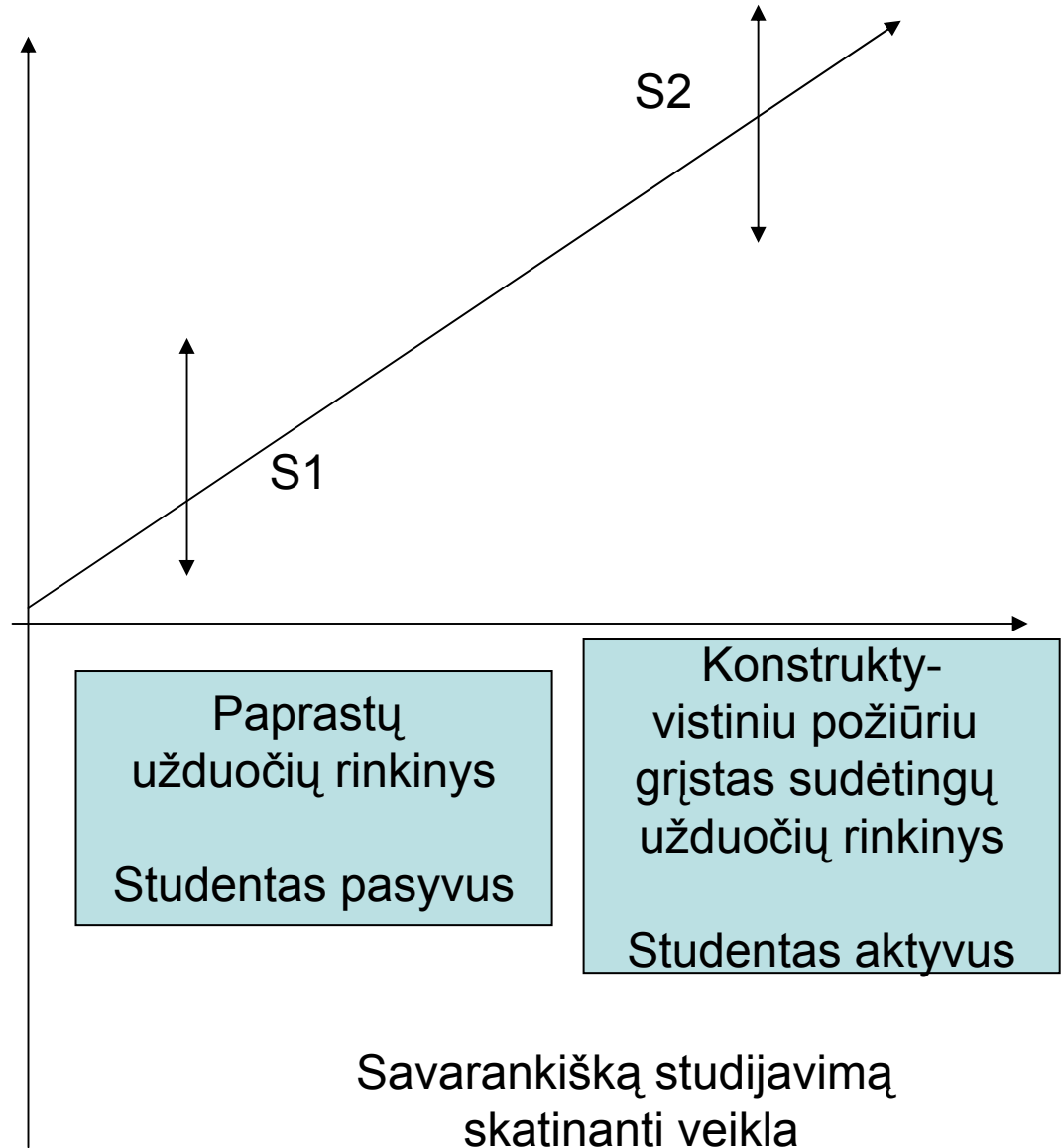
Veiklos diferencijavimas

Studento mąstymo lygis

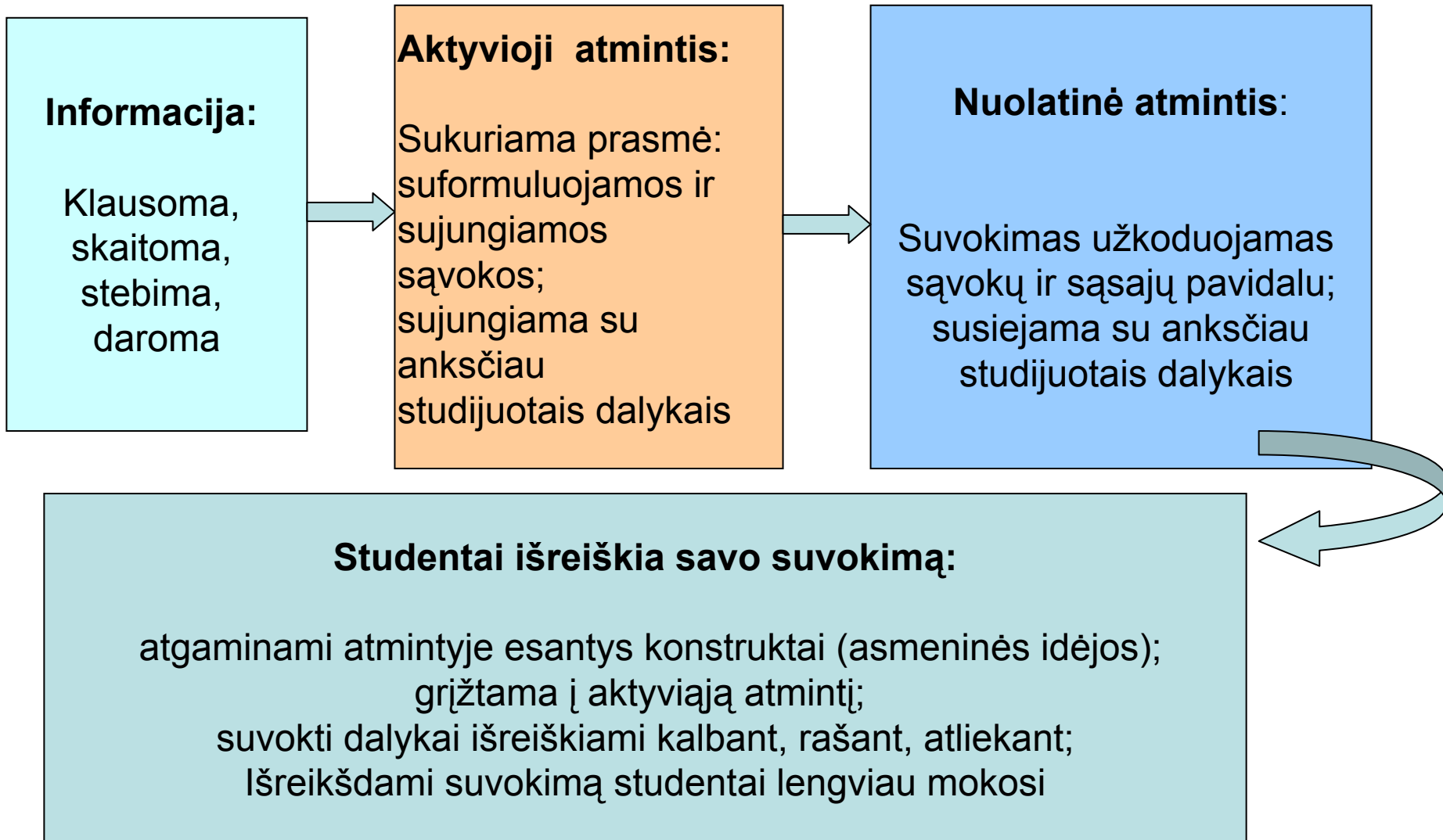
Gilus mąstymas,
metaanalizė

Paviršinis mąstymas

Informacijos atkūrimas

Laikas ir kartojimas

Informacijos struktūriškumas ir jos prasmė /SOLO taksonomija (angl. Structure of the Observed Learning Outcome)

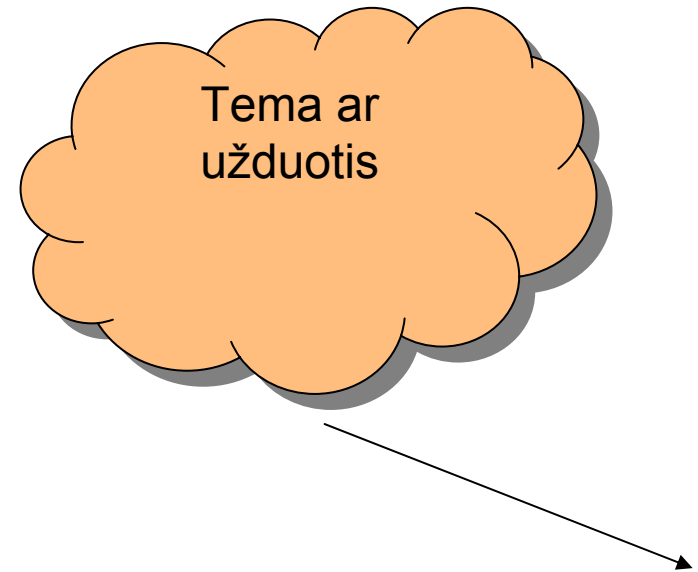
- **Produktyvų mąstymą lemia žinių struktūra, ryšiai tarp atskirų žinių fragmentų.**
- **Darbo kokybę nusako darbo struktūra.**

Biggs, Collis (1982), Biggs (2003)

- **Kad gerai išmanytų tai, ką studijuoja, studentui reikia daug kartų susidurti su ta pačia medžiaga skirtinguose kontekstuose ir išnagrinėti ją įvairiapusiškai.**
- **Suvokti – reiškia ne gebėti atgaminti, bet sujungti nauja su anksčiau išmoktais dalykais.**

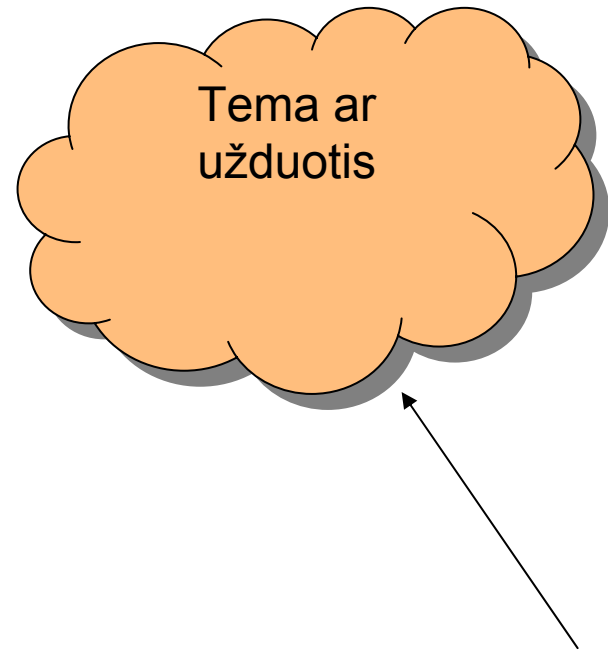
Ikistruktūrinis kontekstas

- **Paviršutiniškai analizuojama tema ar problema – sudedama tokia informacija, kokią pasiseka rasti, kuri pačiam studentui atrodo įdomi ir reikalinga.**
- **Studentas nesuprato užduoties, pateiktas ikistruktūris kontekstas.**

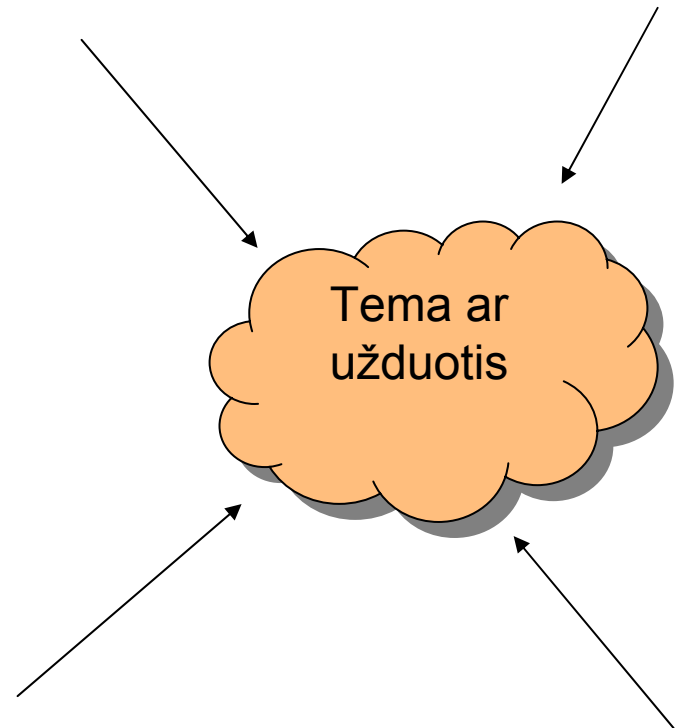
Vienastruktūrinis kontekstas

- Kai į temą žiūrima vienu požiūriu, pateikiamas vienastruktūris darbo kontekstas.

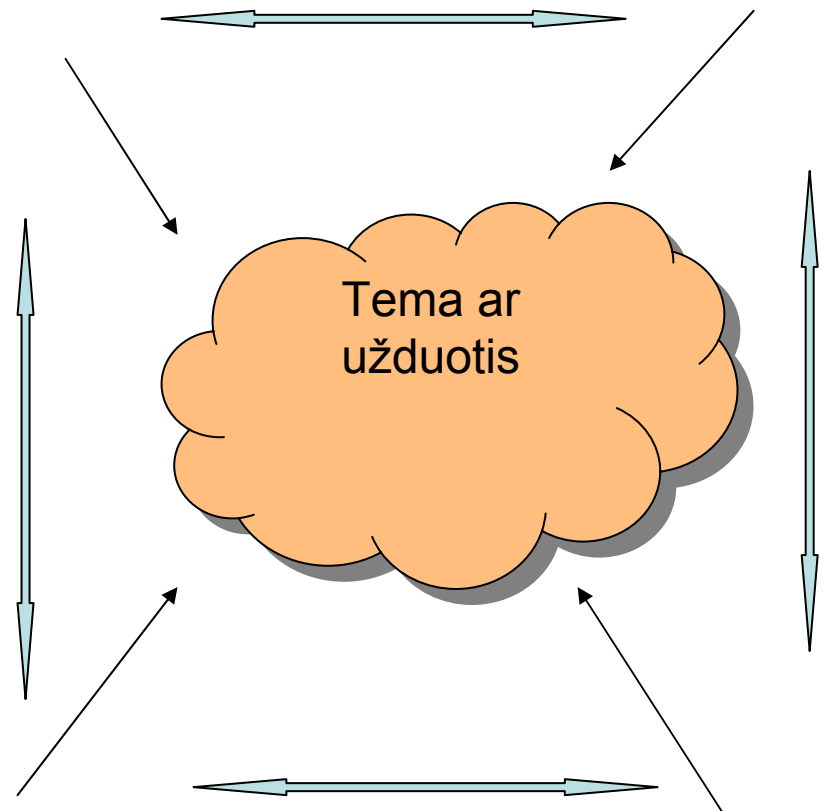
Daugiastruktūris kontekstas

- Darbe nagrinėjama keletas požiūrio taškų.
- Darbe yra skirtingų aspektų, bet pats darbas padalytas į atskirus skyrius, yra konkretus, mintis eina nuo vieno aspekto prie kito.
- Darbe siekiama glaustumo, “vieno teisingo atsakymo”, todėl skirtingų požiūrių prieštaravimai ir nedideli netikslumai nėra pastebimi, kartais nuneigiami.
- Studentas nesukuria subalansuoto požiūrio darbe.

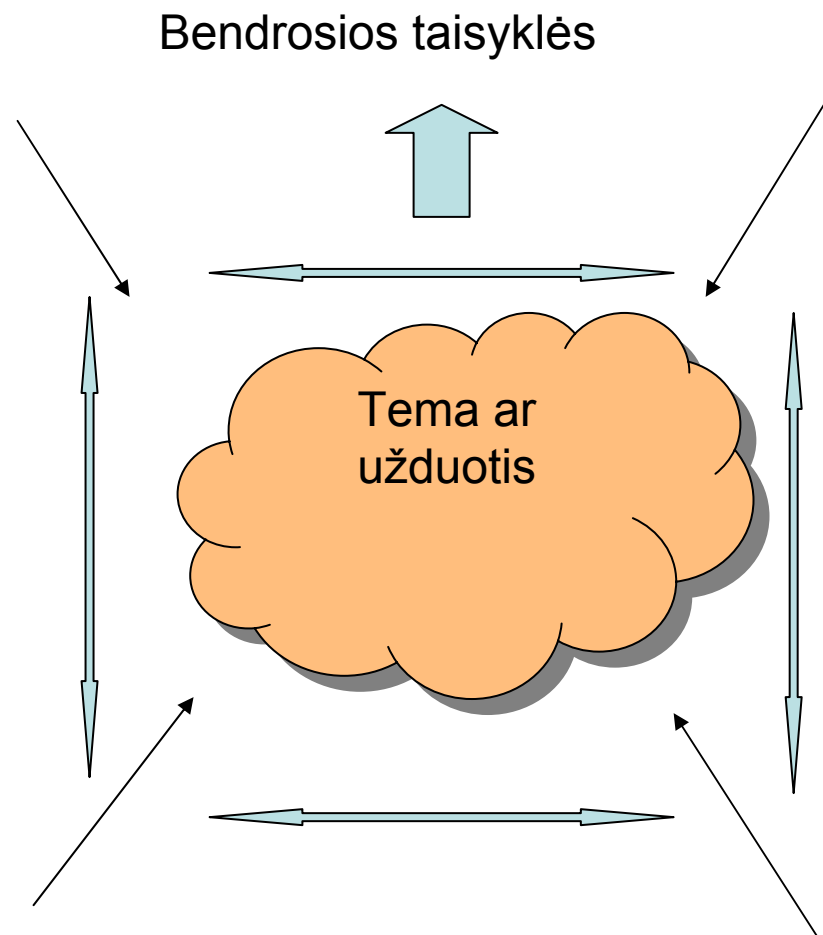
Sąryšinis kontekstas

- Darbe matyti sąryšinis kontekstas (atsakymas), kuriame stengiamasi išspręsti informacijos ir skirtingų požiūrių perspektyvų konfliktus. Studentas jau pradeda ieškoti miške medžių, tačiau dar laikosi įsikibęs į temą, į duotą informaciją ir konkrečia patirtį.

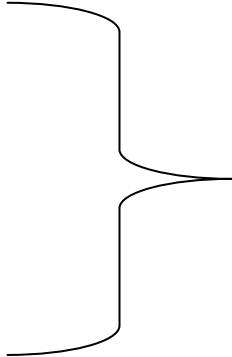

Gilųjį mąstymą demonstruoja išplėstinis abstraktas

- Pateikiamas sąryšinis atsakymas ir įsigilinama į tiesioginį kontekstą bei duotus veiksnius, pasižiūrima į situaciją iš įvairių požiūrių.
- Nėra veržimosi į teisingą atsakymą, kai skubama greitai užbaigti nagrinėjamą temą. Pademonstruojama, koku būdu perteikiamas kontekstas.

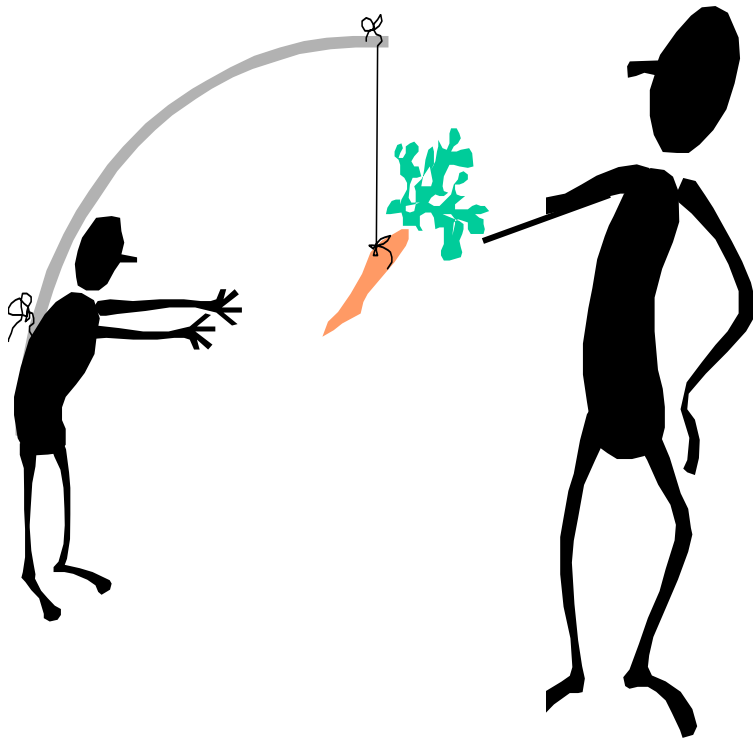
Prasmingas mokymasis: nuo teorijos – į praktiką:

- **Pateikti**
 - **Pritaikyti**
 - **Peržvelgti**
-
- **Taikydami teoriją praktikoje, studentai suformuoja savo konstruktus;**
 - **Gauna atsaką iš dėstytojo ir kolegų apie savo suvokimą ir įgūdžių tobulinimą.**

1 mitas: Svarbiau pateikti visą turinį, nei skirti užduotį

2 mitas: Tegu užduotis būna lengva, kad visi ją įveiktų

3 mitas: Tinka bet kokia veikla, kad tiems vargšeliams kiek palengvėtų

2 esminiai klausimai atsakui ir dialogui palaikyti

- ***Kaip tu tai atlikai?*** – studento dėmesys sutelkiamas į užduoties atlikimo procesą; siekiama, kad būtų įvardintos strategijos, įgyti įgūdžiai, taikytos/atrastos taisyklės.
- ***Kur galėtum tai taikyti?*** – jau taikytų strategijos (-ų), įgūdžių, taisyklių panaudojimo kitame kontekste numatymas.